

[Thestrup.]

Vi kan vist alle blive enige om, at det ikke er strafbart efter dansk ret at føre en forkert politik; i et demokratisk land er der for at føre en forkert politik kun et politisk ansvar. Det er også min opfattelse, at det heller ikke er strafbart for en regering at føre en politik, der er i strid med en folketingsbeslutning. Jeg mener også, at det eneste middel herimod er politiske midler, og jeg mener, at dette i alt fald navnlig var gældende under den tidligere grundlov, hvor folketingsparlamentarismen jo ikke var lovfæstet, og at det i alt fald må være gældende, når der ikke er nogen ministeransvarlighedslov.

Jeg vil derfor mene, at skønt den politik, den daværende regering førte, var forkert i en grad, der blev skæbnesvanger for vort land, kan dette ikke bringes ind under nogen gældende strafferegel og kan følgelig ikke straffes. Jeg kan ikke se, at det ville være rimeligt at henføre disse forhold under straffelovens § 156 eller § 157, hvorefter der kun kan idømmes straf af hæfte eller bøde. Af den grund, jeg her har nævnt, og af de andre grunde, jeg har nævnt, vil jeg derfor ikke gå med til at rejse tiltale.

Jeg har i det, jeg har sagt, stærkt kritiseret den førte politik, men jeg vil gerne hertil føje følgende:

Jeg tror, at de daværende regeringsmedlemmer handlede udfra deres bedste overbevisning om, hvad der tjente vort folk bedst. Jeg tror, at flertallet i vort folk, hvis det var blevet spurgt, ligefra dengang vi begyndte at føre denne politik og lige indtil den 9. april, ville have været enigt med regeringen om, at der ikke skulle kæmpes. Det er den hårde lære, vi har fået under besættelsen, der har ændret vort folks anskuelser på dette punkt, og nu i dag, da det store flertal i vort folk er enigt om, at vort land skal forsvares og forsvares til det sidste, kan jeg ikke se nytten af, at dette ting mere beskæftiger sig med disse spørgsmål. Nu må vi overlade bedømmelsen af disse forhold til historien.

Jeg skal hermed anbefale udvalgets indstilling.

Formanden: Jeg skal her afbryde forhandlingen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 18. februar, kl. 9 med følgende dagsorden:

1) *Tredie behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov for Færøerne om tvungen tuberkuloseundersøgelse af fiskerskibes mandskab.

2) *Tredie behandling af:*

Forslag til lov om udskydelse af revisionen af lov nr. 264 af 27. maj 1950 om folkebiblioteker.

3) *Fortsættelse af eneste behandling af:*

Indstilling fra det af folketinget nedsatte udvalg vedrørende de i 1945—53 virkende parlamentariske kommissioners beretninger.

Mødet hævet kl. 17¹².

56. møde.

Fredag den 18. februar kl. 9.

Den første sag på dagsordenen var:

Tredie behandling af forslag til lov om ændring i lov for Færøerne om tvungen tuberkuloseundersøgelse af fiskerskibes mandskab.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 2047).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 102 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag var:

Tredie behandling af forslag til lov om udskydelse af revisionen af lov nr. 264 af 27. maj 1950 om folkebiblioteker.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 2072).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 105 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Fortsættelse af eneste behandling af indstilling fra det af folketinget nedsatte udvalg vedrørende de i 1945—53 virkende parlamentariske kommissioners beretninger.

Forhandlingen genoptoges.

Alsing Andersen: Tingets medlemmer vil formentlig forstå, at jeg med tilfredshed hilser, at man nu endelig er nået frem til denne forhandling, som jeg har måttet vente på i 15 år. Der er ganske vist dem, der vil sige, at de første 5 år ikke kan regnes med. Jeg erkender også fuldtud, at det, så længe besættelsen varede, ikke var muligt at foretage den undersøgelse, som jeg naturligvis lige siden den 9. april 1940 selv har erkendt nødvendigheden af. Det er imidlertid en fejltagelse at tro, at jeg uden videre kan lade disse 5 år ude af betragtning. Det samme gælder statsminister Stauning i den tid, han oplevede af besættelsen, og udenrigsminister Munch, der oplevede hele besættelsestiden. Forholdet var jo nemlig det, at der ikke gik mange dage efter den 9. april, før vi mærkede den hviskekampagne af mistænkeliggørelse, der senere trådte så højlydt frem, uden at vi under de daværende forhold havde nogen virkelig mulighed for at tage til genmæle.

Efter at befrielsen var en kendsgerning, har jeg altså måttet vente yderligere 10 år — ti år — før sagen kan bringes til afslutning gennem en afstemning i dette høje ting. Jeg beder om, at man ikke misforstår disse bemærkninger. Jeg agter ikke at klynke. Jeg kender vilkårene, når man har været i en politisk frontstilling i en sådan situation. Mine ord rummer heller ingen bebrejdelser mod de skiftende parlamentariske kommissioner, hvis omfangsrige og vanskelige arbejde jeg fuldtud forstår. Jeg ønsker blot at minde om disse omstændigheder, som jeg naturligvis ikke har kunnet være ligegyldig overfor, selvom en del medborgere har ment at kunne tage let på denne side af sagen.

Jeg kan selvfølgelig kun være tilfreds med, at samtlige medlemmer af det folketingsudvalg, der nu har afgivet indstilling i sagen, er enige om at konstatere, at der ikke for nogen ansvarlig persons vedkommende har været tale om landsforræderisk optræden. Man vil dog måske forstå, at dette ikke kan komme som nogen overraskelse for mig personlig.

Det er imidlertid heller ingen overraskelse for mig, at udvalgets medlemmer ikke har kunnet være enige om deres bedømmelse af begivenhederne og af det daværende ministeriums handlemåde i alle forhold. Det ville have været mærkeligt, om så alvorlige begivenheder ikke skulle have fremkaldt meget forskellige stemninger og reaktioner både dengang og nu. Vi, der havde ansvar dengang, var klar over, at både det, der blev foretaget, og det, der ikke blev foretaget i de hektiske dage før den 9. april, ville blive bedømt ud fra forskellige synsvinkler og forudsætninger.

Det har derfor heller ikke rystet mig, at der til mindretallets indstillinger er knyttet kritiske bemærkninger. Men jeg må alligevel sige, at jeg er blevet ikke så lidt forbløffet over adskillige af de udtalelser, som de to ærede konservative medlemmer hr. Poul Møller og hr. Tesdorpf har fremsat i deres betænkning. Skønt de to ærede medlemmer er enige med de andre udvalgsmedlemmer i den konklusion, at der ikke skal rejses tiltale mod nogen, tillader disse to ærede medlemmer sig — jeg fremhæver: i modsætning til venstres ærede medlem-